

ZOMBOR és VIDEKE

POLITIKAI LAP.

Hirdetéseknek két hasábos pont sora 10 fillér, többszöri beiktatásnál megfelelő en...
Nyitlér sora 30 fillér.

Felolvasó szerkesztő:

Laptulajdonos:

DONOSZLOVITS VILMOS. OBLÁT KÁROLY.

Hétfőre 12 kor., félőre 6 kor.,
negyedőre 3 kor.
Megjelenik vasárnap és csütörtökön.

1903.

Lapunk a mai nappal a XXII-ik évfolyamba lép. Huszonkét esztendőn át jó és balsorsban egyformán szolgálta e lap a közvéleményt, hiven és kitartóan, több vagy kevesebb sikerrel, — de mindig *önzettelül*.

Huszonkét év nagy idő melyben a közviszonyok, a közérdekek, a törekvések, a célok és az emberek *ügy változnak* mint a tenger hullámai, miket sima tükör a széljárás ereje korbácsol föl. De valamint a hullámverések különlegessége nem változtatja meg a tenger fenék kincseit, és nem akasztja meg a búvárok munkáját, úgy a közélet hullámverései sem akasztják meg a *sajtó munkásságát*, mely búvárként hozza felszínre a köztevékenységre sarkalló új eszméket, új gondolatokat, és nem engedi eliszaposodni mindnyájunk közös óhaját: a *haladást*, és vele a boldogulást.

E lapnak vezéreszövege mindenkor az igazi *szabadelvű előretörés*, minden cselekedetében a közérdek és közből volt irányítója — s ebben látja jövőre is feladatát. Vármegyénk és városunk *közügyeinek javítása, ápolása s állandó felszinen tartása* képezte és képezi a mi feladatunkat.

Gőzfürdő létesítése, villanyvilágítás behozatala, igazságügyi

palota emelése, az új templom befejezése, Duna áthidalása, kereskedelmi iskola fejlesztése, gazdasági iskola felállítás, temető rendezése, vadvizek lecsapolása, utcák szabályozása, egészségügy, tanügy, ipar, kereskedelem fejlesztése stb. mind oly vitális érdekei városunknak, melyeknek előmozdítására, sürgetésére miként a multban úgy a jövőben is legjobb erőnk és belátásunk szerint fogunk eljárni, és ez irányban törekvéseket támogatni.

A *vármegyei és városi adminisztráció* minden fázisait figyelemmel kísérjük, az *igazi érdemeiket* kiemeljük, anélkül, hogy személyi kultuszt fűznék; viszont mulasztásokra, hanyagságokra személyválogatás nélkül rámutatunk és az adminisztráció esetleges kinövéseit lenyesegetni s a hibákat ostorozni fogjuk.

Ismételjük, hogy síkra szálunk mindig az *elvek* mellett, a nélkül azonban, hogy *bármiféle pártfegyelem kedvéért bármikor, bárki ellen is az igazság leplezetlen kimondásától tartózkodnánk*.

Nem engedjük, hogy a szabad közvélemény organumára a sajtóra a *hallgatás lakatját* tegyék ott és akkor, mikor annak megnyilatkozása hazafias és közérdek.

Mindenkit a saját *egyéni értéke* szerint fogunk méltatni, és demok-

ratikus eszméktől áthatva a *munkásságot*, mely a szépre, jóra és nemesre vezet, hathatós pártfogásba fogjuk részesíteni.

Ha érdemszámba megy az időbeli kitartás, vagy ez a közönség érdeme; ha elismerés jár a közügyekben való munkásságért, ez is a közönséget illeti meg, melynek nagy tényezője közrehatott a munkásság kifejtésében. E lap csak kötelességét teljesíti, midőn a közérdeket és vele a nagyközönséget szolgálja.

Hogy e közös munkában lapunk és a közönség egymást megértette, bizonyítéka lapunk multja, — mely a mai nappal XXII-ik évfolyamba lép, mely napon mi is elmondjuk és köszöntjük olvasóinkat:

Boldog újévet kívánunk!

* Titeli képviselő választás.

A hétfőn megejtett képviselő választáson Jovánovics István nyugd. táblabíró, kir. udvari tanácsos, 54 szőlőbbséggel győzött dr. Miloszlavlevics Milán szabadkai ügyvéd ellen. E kerület 15 kézségéből leszavazott közel 1800 választó. Vojnits István vármegyei főjegyző választási elnök nagy körültekintéssel, de vasszigorral vezette a választást. A rend nem lett mezzavarva, melyre 3 század katonaság és 40 csendőr lett koncentráva. A csajkások nem politikai pártelvek szerint csoportosultak,

A „ZOMBOR és VIDEKE” TARCZAJA

Az elektromosság pongyolában.

— A „Zombor és Vidéke” tárczázikke. —

A pongyola mindég vonzó, mert áttetsző és legalább sejteni engedi, hogy mi van alatta.

Tudományos dolognak az újságban csak ilyen könnyű köztümben van helye, mert a tanítót nem szeretik az istenek. A sajtót pe dig kell, hogy szeressék emberek. A mennyit itt akarunk leleplezni az elektromosságról, mindenkinek kell tudnia, aki elektromos lámpást akar tartani.

Az elektromosság a legelvontabb természeti erő és hazája az egész világ. Mert ő mindenütt jelen van. Ha a felhő végig nyargal a léghen, mindég összepakkol egy raká elektromosságot. Ha már nem fér el benne, kiszül, elliljan belőle. Csak úgy mint egy szappanbuborékból kiszáll a levegő, ha nagyon felfújtuk. Az elektromosság is így feszül ki a felhőből. Csak hogy az ilyen folyton változó feszültségű objektumra a hétköznapi életben nincs szükségünk. Nekünk, ha az elektromosságot járomba hajtjuk, okvetlenül olyan alkalmazhatóságu elektromosság kell, amelynek állandó a feszültsége, vagy állandó az

erőssége. Másként nem bíránk vele. Mert ha megengednénk az elektromosságnak, hogy erősségét és feszültségét folyton változtassa, vezetékünk elégnének, lámpáink elromlanának, nem tudnánk megszabni az áramnak se az útját, se a határát. Ezért védjük meg vez tékeinket a villamosapástól is. De hát mi az elektromosság? Ne gondoljanak az iskolára! Ott szép hypothézisekben bizonyosan az éter rezgését emlegették önöknek.

De hát fogott nem ön étert? Evett, ivott, szagolt, látott, izlett már ön étert? Ugy-e nem! Nos hát a ki azt mondja, hogy tudja mi az a villamosság, az jóhiszeműleg csal. Mert azt biztosan nem tudja senki. Bgy láthatatlan óriás, egy kísértet! Az anyag kineve, a mindenható természet cimborája. Hogy mi ő, azt nem tudjuk. Csak az a szerencsénk, hogy kordában tudjuk tartani, feltétlenül parancsolni tudunk neki.

Az áram. Ez már csak egy speciális tulajdonság. Ha az elektromosság olyan anyagba jut, amelyik kedvére való, akkor abban végtelen gyorsan letelepedik, egész hosszában elhelyezkedik, megfekszi azt, mint a vízvezeték csövet a víz. Tossék csak elképzelni, hogy a levegőben egy hosszú, vasdróti uszik, melynek egy pontját

valamely villamoságttermelő szerszámmal összekötjük. Ez a hosszú drót csak úgy felszedi a villamoságot abból a telepből vagy a gépből mint a felhő a levegőből. De még nincs benne áram, még csak töltést kapott. Szaturálva van villamosággal. De ha a földön állva, félkezemmel megérintem, akkor ha jól meg van töltve a drót, testem át kiszül abból a villamosság s ha a telep is össze van kötve a földdel, akkor a dróton, rajtam s a földön át megindul az áram. Az áram tehát az elektromosság utazása és csak zárt karikában fejlődik. A villamos géptől kiinduló vezető másik vége mindég haza jár a géphez. Az áram egy folyton visszatérő körforgás. Ha közben a dróthoz akarhol egy másik drótnak mind a két végét becsatlom, ebben a drótnban is áram keletkezik. És így elágaztathatom, elvezethetem a zárt karika áramát ezer felé, de mindég csak egy másik zárt karikába.

No de már most mi az áram feszültsége?

Ime egy izetlen, de mutatós példa: Ugy-e bár használhatok a hurka töltő öblös részén minden időben éppen amny husvagdalké megát közvetlenül a töltő fa előtt, mint a tölcsér keskeny környilásu szájánál. Ez természetes. se több, se

hanem a csajkási rétföldek mikénti fölöztsége volt az irányadó a szavazás leadásánál.

* **Elvi jelentőségű határozatok.** Ha törvényhatósági tisztviselő választásánál három jelölt közül kettő a kijelölés után azonnal visszalép s más kijelölhető pályázók jelentkeztek, csakis ez utóbbiak bevonásával nyerhet teljes befejezést a kijelölési eljárás. (A m. kir. közigazgatási bíróságnak 1902. évi 756. számú határozata.) Az, hogy a tisztviselő oly mulasztást követett el, mely által szándékosan vagy vétkes gondatlanságból kárt okozott, fegyelmi uton állapítható meg. (A magy. kir. belügyminiszternek 1902. évi 98.896. sz. rendelete.) Belföldön, vagyon hátrahagyása nélkül, de kiskoru, vagy gondnokság alatt álló személy hátrahagyásával elhalt külföldi honosok elhalálása esetén az illető kir. járásbíróságnak az örökösödési eljárás mellőzéséről azt a belföldi gyámhatóságot értesítenie kell, a melyhez haláleset felvételek másodpéldányát megküldötte. (M. kir. belügyminiszternek 1902. évi 107.715. sz. rendelete.) Belföldön elhalt külföldi honos hagyatéki ügyében, a hagyatékban létrejött megállapodások jóváhagyásának kérdésében az illető belföldi árvaszékek határozni kell. (A m. kir. belügyminiszternek 1902. évi 105.635. sz. rendelete.) A községi jegyzőnek átadott adót, ha azt a jegyző elikkasztja, a községi bíró a kir. kincstárnak megteríteni köteles. (A m. kir. közg. bíróság 1901. évi 19.310. számú határozata.)

* **Miniszteri döntések.** A gazdákat közelebbről érdekli legujabb minisztertanácsi és miniszteri döntésekről az alábbiakban adunk hírt: A szántás, végeztessék bár gözökével, nem ipari, hanem mezői munka. Vasárnapon — minisztertanácsi döntés szerint — göze kével végzett szántás nem közigazgatási, hanem bírói utra tartozik. — A közös legelőre hajtandó állatoknak csordákba való beosztása a földmivelésügyi

miniszter határozata szerint a községi előjáróság illetve birtokossági tanács ügykezelési hatáskörébe tartozik. — Idegen területen való vadászás esetében, ha többek ellen tétetik följelentés és ha az egyik panasztól a kihágás vádjá alól felmentik — a belügyminiszter határozata szerint — a többi tettestársakra vonatkozó elmarasztalás hivatalból megemmisítendő.

* **A titeli választáshoz.** A titeli választásnál leszavazott Jovánovicra 951, Miloszavlyevicsra 897. Nem felel meg a valóságnak több lap azon átvitása, hogy Vojnits István és dr. Thurszky Zsigmond választási elnökök pressiót gyakoroltak volna a választókra, még kevésbé az, hogy Latinovits Pál főispán minden erélyét s hatalmát felhasználta volna. Az igaz, hogy Zomborból, Szabadkáról és a vidékről több uriember részt vett a választási kampányban, mindkét párt részéről, de hogy 10 forintjával vették volna a szavazatokat, nem felel meg a valóságnak, mint ép azon koholmány sem, melyet a »Nagybecskerei Hírlap« világgá bocsájt, hogy több községet felgyújtottak, ablakokat belöttek s többeket agyonverték volna. A választás a legnagyobb rendben folyt le.

* **A postahivatalok és a közigazgatás egyszerűsítése.** A közigazgatási eljárás egyszerűsítéséről szóló törvényzikk rendelkezése szerint a közigazgatási hatóságok a hivatalos iratoknak a felekhez posta útján is kézbesíthetik. A hatóságokat megillető portómentesség a helyi forgalomra is kiterjed. A kereskedelmi miniszter most rendeletet intézett a postahivatalokhoz, melyben részletesen kifejti a postahivatalokra háruló kötelezettséget és a kézbesítési módjait. A rendelet hatálya 1903. január 1-től kezdődik.

* **A fizetés le nem szállítható.** Főnálló törvényeink hézagosságánál fogva van rá eset, hogy a tanítói fizetést leszállítják. Ez azonban tényleg a fizetésnek már élvezetében

levő tanítóra semmiképp sem alkalmazható. Ha pedig ezt valahol erőszakosan meg is fennék, az ilyen eljárás ellen azonnal felelősséggel kell elni a vármegyei közigazgatási bizottságnál, mert a tanítói jövedelem nem személyhez, hanem álláshoz van kötve.

* **Belügyminiszteri intézmény a kivándorlási hirdetményekre vonatkozólag.** A belügyminiszter körrendeletet bocsájtott ki, hogy a kivándorlási elősegítő hirdetmények becsempésésének megállítására végett kiadott 24.198 — 1892. évi rendelet az irányadó azzal, hogy mihez tartás végett ezentul nem a polgármester, hanem a rendőrfőkapitány fog értesíttetni, a posta-távirda hivatal részéről, hogy kinek és honnan érkezett kivándorlásra csábító hirdetményt, vagy iratot tartalmazó gyanus levél. A levelet azonban a címzeteknek kézbesíteni kell. A járasokban a főszoalga-bírókat fogja értesíteni a posta hivatal.

* **Bácskai képviselők mint ünnepi szónokok.** Ma új év napján, midőn a politikai pártok az országra felfo, a helyzetet feltáró és a jövőben követendő irányzatot jelzik, midőn minden mondat, minden szó úgy az üdvözlő beszéd mind a reá adott feleletben kettős fontossággal bír és mérlegeltetik — a szabadlevű párt megbízásából Piukovits József kernyajai kerület képviselője, Podmaniczky Frigyes pártelnököt, — Rohonyi Gyula újvidéki képviselő pedig gróf Apponyi Albert ház elnököt fogja üdvözölni.

Szabad lyceum.

Az előadások sorozatában vasárnap délután dr. Kabos Márton tartott kiválóan érdekes és mély gondolkozásra valló felolvasást a ventőlésről. A szellemes értekezést kivonatossan közöljük.

Kapcsolatosan a múlt évi ciklusban tartott fölolvassával, az ember organikus életműködésének törvényeire tér át.

Ezeknek az örök törvényeknek kutatásával — úgymond foglalkoznak a nagy elmék. És mondhatom, nagy szigorúsággal és körültekintéssel folyik a nehéz munka. A figyelmes tapasztalásoknak tömörítő tömege szükséges ahhoz, hogy egy tudományos hipotézist deducáljanak belőlük. Az általánosban elfogadott

kevesebb nem lehet, mert hova is menne? Csakhogy ott, a hol keskeny a töltő nyílása, a vagdaléknak sokkal jobban kell sietnie, hogy ugyanazon idő alatt kiférhessen, mint a töltő kényelmes széles részében. Vagy figyeljünk meg a lopót, melynek a csővét is tele szittuk borral. Ha a bort kieresztjük, a felső kis szelvényű csőben gyorsan száll le a bor színe. De a lopó széles testében csak lassan száll alá, mert széles kényelmes helye van. Így cselekszik az elektromosság is. Ha egymás után ugyanazt az áramot vastag és vékony vezetékbe kapcsoljuk, a vékony vezetékben jobban megfeszül az, mint a széles metszetű vastag vezetékben a hol kényelmesen elfér. Igen ám, de az áramnak ereje is van. Nagyobb villamos forrás erősebb áramot ad, néha a feszültsége lehet nagyon csekély is ennek az erős áramnak. Két villamos elemből kombinált telep kétszer oly erős áramot ad, mint egy magános telep. — Egy 300 lóerejű gép sokkal erősebb áramot képes produkálni, mint 300 lóerejű dynamo. De azért lehet mind a két árammal egy és ugyanakkora munkát végezteni. Ugyanazt a kocsi egy lóval épen oly gyorsan lehet vontatni, mint négy lóval, csakhogy az

egy ló istárgya négyszer oly erősen feszül meg, mint az a négy ló egyenként. Feltevé, hogy azok egyenletesen húznak. A különbség csak az, hogy a négy lovat meglehet terhelni is, mert az a négy ló négyszer akkora terhet is tud olyan sebesen vontatni; de akkor ezek istárgya külön-külön is úgy megfeszül, mint előbb az egy ló istárgya magában. Nyilvánvaló, hogy míg előbb a négy ló egy negyed rész kötélt feszültséssel épp olyan nehéz munkát végez, mint az az egyfogat, most ugyanakkora kötélt feszültséssel négyszer akkora munkát végeznek.

Igy van ez az elektromosságnál is. A munka annál nagyobb, mentül nagyobb az elektromos feszültség és mentül nagyobb az áram erősség. Ezt másként úgy is mondhatnók, hogy egy 100 volt feszültségű és 2 amper erejű áram éppen akkora munkára képes, mint egy 2 volt feszültségű, de 100 amper erejű áram. Mivel pedig ahhoz, hogy világíthassunk, egyforma állandó feszültségű áram kell, nyilvánvaló, hogy kétszer annyi lámpa kétszer annyi erősségű áramot igényel, tudományosan szólva, kétszer annyi áramenergiát, elektromos munkaképességet szükséges. Az áramfogyasztás tehát sem nem

feszültség, se nem erősség, fogyasztás, hanem az összetartozó és mindenkor karöltve járó eme két tényező együttes fogyasztása, szóval: munkaképesség fogyasztás, energia fogyasztás mely mint láttuk, két faktorból áll: feszültségből és áramerősségből. A minthogy a kocsi megindítására sem elég magában a ló ereje, ahhoz még hám is kell, hogy a kötélt úgy megfeszülhessen, miképp a kocsi gördülhessen.

A feszültség mértékességét voltának, az erősség mértékét ampernek, az áram energia egységét wattnak nevezzük. Mikor tehát arról lesz szó, hogy a világító lámpa mennyi áramot fogyaszt, mindig úgy kell felgöngyi a kérdést, hogy mennyi watt munka képességet fogyaszt a lámpa?

A villamos áramszámláló: az árammérő óra mindig wattot mutat, mert ez a watt mérheti csak meg, hogy mennyi áramot fogyasztottunk el. A volt és az amper magában olyan, mint a tü meg a cérna, csak együtt őlőgetve lesz belőle varrás. Soha se azt nézzük, hogy mennyi cérnánk fogyott el, noha mindig megválasztjuk a tü alkalmas voltát, hanem azt mérjük mennyit is vartunk az őlőgetéssel.

Közszeghy József.

föltevés jó hosszú ideig föltevés marad s ha az elfogadott törvény teljes összhangban van a többi törvényvel, lesz belőle természettudományos axioma. Sok tévedés fordul elő, sokszor kell a megkezdett útról letérni, és másút keresni az igazságot s ha azok, kik a tudománytól gazdagokat, egészséget, örök életet vártak, csalókatok is vérmes reményeikben, azért nem kell visszatérni a clairvoyanhoz, a negyedik dimenzióhoz, a legsötétebb babonához.

Azt hiszem, hogy az összes természeti törvények közül legjobban érdekel bennünket egy, amelyre legtrikábban szertünk gondolni, a halál.

Mindenkét, ami mint önálló egyéniség van, időhöz van kötve az ő létezése. Létre jó, kifejlődik, meg van egy ideig, aztán vénülni kezd, és végtére elhal. A csillagok, a világrészek, országok, tengerek, tavak, hegységek, az ember és minden parányi lény.

De maradjunk az embernél.

Epp úgy mint a népeknek, a nemzeteknek, el kell pusztulnia az embernek is. Legyen bár teljesen ép és egészséges, éljen bár józan, okos életet, egy bizonyos idő múlva ő rá is illik ez a szó, hogy fuit: volt-nincs. Az emberi önzés már régés-régen küzd az egyén megsemmisítése ellen. Erre a fájó részére akart valamikor gyógyt lenni a lélekvándorlás tana. Azt nem tagadhatták, hogy a testi szervezet megszűnik élni, hát azt tartották a régi indusok és az egyiptusok, hogy a lélek megmarad, csak hogy más és más élő állatokba jut, míg végre ismét egy emberi testnek adatik. Még ma is akadnak félműveltek, akik a lelket, mint az emberi test anyagának az erejét képezik, és miután az erők örök, ezt is öröknek deklarálják. I g n o r a b i m u s ! En hajlandóbb vagyok elhinni, hogy az, ami jót cselekszik, az a szellemi termék, amivel megajándékozza embertársait, az az igazi halhatatlan lélek.

Az embernél, valamint a népeknél láttuk, életének első szaka a gyenge jóformán önmagával tehetetlen csecsemő és gyermekkor, azután következik az ifjúkor, a férfikor, a vénülés és a halál.

A kicsiny babának még nincs meg minden emberi szerve, a hangja is egészen más, magasabb fekvésű és élesebb, mint a felnőtte. Azt hiszem, hogy eme sajátság teszi némileg érthetővé a férfi és a nő közötti különbséget. A nő majdnem élete fegyverrel megtartja testi vonalainak gyermekded lágyaságát, és mégis ha vénülni kezd mit csináljon? Erre felelem: egyszerűen ne hagyja magát.

Bármilyen nem azt akarom mondani, hogy különféle lisztek, vizeket, kenőcsöket használjon. Oh! de hogy! Mert eltekintve attól, hogy minden szépitőszert kivétel nélkül ártalmas, mint férfi érzem, ha szépitőszert látok a nő arcán így szól: Ime! bolondított a világot, magamat, és ha kedved van, elbolondítalak téged is, meg a többieket is.

Lehet a vénülést jó messzire elodázní, persze nem pénzen vett ifjító szerekkel, nem könnyű szerrel. Olesón a természetből semmit sem kapunk. Minden kellemeséget minden élvezetet, minden örömet munkával, kitartó komoly munkával kell kiérdemelni. A gondolkozó embert nem riasztja el a fáradságos munka, mert tudja, hogy a komoly munkának csak a kezdete nehéz; mihelyt igaz, őszinte törekvéssel dolgozik, már maga a munkálkodás, törekvés, igaz őszinte és tiszta örömmel jár. Amint lépésről-lépésre, mindjobban megközelíti a kitűzött célt, annál inkább fokozódik a nemes ambíció kielégítésével járó belső megnyugvás. Megszokjuk a munkát és a megszokás kész öröm.

Hogy jó sokáig fiatalok maradhassunk: nohát ezt sem adják valami olesón. Először is észre kell vennünk a vénü-

lésnek kezdetleges jeleit, Ne tekintjük őket ellenséges szemmel, ne haragudjunk rájuk. Legyünk tisztában a dologgal, hogy a vénülés megkezdődött és folytatódni is fog. Aki komolyan akarja, mindenestre megfogja találni útját módját annak, hogy a vénülés procesusát minél kellemesebbé vegye önmagára és környezetére nézve.

A szellemi vagyon szaporítása mellett egy pillanatra sem szabad megfeledkezni a testedzés különféle módjairól. A testedző sportokat ebben a korban még sokkal kitartóbban kell űzni, mint a fiatalokban. Hosszabb séták, kitartó gyaloglás, fürdés, úszás, stb. szóval mozgás. sok mozgás valósággal szükséges, hogy a most már elszírosodásra bönnyen hajlandó szervek el ne hájasodjanak. Ezek segélyével tarthatják meg kölyeink szép alakjukat, ezek az igazi gyógyszerek a hisz ellen, nem a massage.

Aki meg akarja tartani formáinak ügyességét, az legyen tisztában a következő tétellel: a táplálék és annak surrogatuma a nyakunkság — a bevétel, a munka — a kiadás.

Ha több a bevétel, mint a kiadás. kell hogy a fölösleg valahol felhalmozódjék. A többletet a szervezetben felhalmozódó zsír alakjában raktározza el a test.

Tessék vagy a bevételt apasztani, de állandóan, nem néhány hétig, vagy pedig a kiadást, a munkát fokozni és helyre fog állani az egyensúly. Vagy a leghelyesebb mindkettőt együtt megtenni.

Amde valamikor ebből is kifogyunk, megöregedünk.

Ettől sem kell irtozni, Ha napjainkat becsületes munkával, felebarátaink iránti szeretetben töltöttük el, akkor rettegés nélkül fogadjuk a teljes megöregedést, mely hogy önkönél még hosszú idő múlva következnek be, — őszintén kívánom,

A felolvasás után előadót lelkesen megölejezték és melegen gratuláltak.

Hirek.

* **Jótékonyág.** A helybeli Koronagőzmalom részvénytársaság, a zombori izr. nőegylet szegényei között való szétosztás végett, 250 kg. lisztet juttatott, a miért az adományozó részvénytársaság nemeslelkű igazgatóságának a nőegylet elnöksége, ez uton is köszönetét nyilvánítja.

* **Miniszteri köszönet.** Darány Ignác m. kir. földmívelésügyi miniszter őszinte köszönetét fejezte ki Falcione Lőrinc zombori nagybirtokos urnak azon nemes tetteért, hogy az országos gazdasági munkás és cseléd segély-pénztára alapító tagjának belépett. Tekintve a nemes célt, valóban szép és jó példával járt elől Falcione Lőrinc ur s méltó arra, hogy földbirtokosaink e téren tö kövessék.

* **Adomány.** Városunk közegészségének buzgó harczosa, és minden közjónak mecenása, Falcione Lőrinc ur a zombori Sport egyletnek 100 koronát adományozva, — annak alapító tagjává lett.

* **Adomány a zombori koresolya-egyletnek.** A zombori koresolya egylet közgyűlése köszönetet szavazott Falcione Lőrinc azon buzgalkodásáért, melyet tavaly a koresolya-hely rendbehozása körül kifejtett. A közgyűlés ezen határozatát Fernbach Károly elnök vezetése alatt egy küldöttség adta tudtul Falcione Lőrincnek, aki felbuzdulva a test feljlesztésére és az egészségre egyaránt fontos és üdvös egylet működésén, — a felszerelési költségre 100 koronát adományozott az egyletnek.

* **Sziveszter estély Zomborban.** A zombori kaszinó egyjelei dalárda fennállásának 30. évében tegnap este tartotta szokásos sziveszter esti dal-és tánc-estélyét, mely tombolajátékkal volt egy-

bekötve. Szép és nagy közönség vett részt a mulatságon, mely megtöltötte a kaszinó egyesület termét. Trencsényi Károly tanár a „Dal“ című költeményét mély érzéssel szavalta. A zenekar, a főúrikar kifogástalanul és szépen oldotta meg nehéz feladatát, míg Csavojác János, dr. Kneffel István és Blumenthal Károly gyönyörködtették bravuros játékkal a tapsban és nézéses nyilvánításban nem farkukodó közönséget. Tombola után tánczra perdült a fiatalok és vígan, jó kedvvel lejtett át az új esztendőbe — el nem felejtve éjfélkor egymásnak „boldog új évet“ kívánni.

* **Jótékonyág.** A zombori magyar nőegylet elnöknője id. Mihályi Jánosné ez uton mond köszönetet azon adományokért, melyeket karácsonyi ünnep alkalmával a szegények részére kiosztás végett hozzá küldtek Hozzájárultak az adományokhoz még Kozma Lászlóné 10 koronával, özv. Kaufmann Simonné pedig 3 drb gyermekbabót és 6 drb gyermeksapkát adományozott.

* **A nőegylet jelmez-estélye** január hó 24 én lesz megtartva. A thea asztaloknál hölgyek fognak felszolgálni. E tárgyban, holnap hétfőn d. után 3 órakor id. Mihályi Jánosné lakásán nagy értekezlet lesz, melyre a nőegylet tagjai meghívattak. Városunkban ezen élt bál lesz az első, de a jelekből ítélve, a leglátogatottabb is.

* **Inas iskolák szakfelügyelője.** Ez ideig a kir. tanfelügyelők ellenőrizték az iparostanoncz iskolákat. Jövőben ezekre az iskolákra külön szakfelügyelők lesznek. Már ki is nevezett a miniszter 16 ilyen felügyelőt. A mi inasiskolánk szakfelügyelőjével Füleki József szegedi állami fa-és fémipari iskola tanára neveztetett ki. Kerülete Bács Bodrog és Csongrád megyékre terjed ki.

* **Színházi hírek.** Vasárnap január 4 én lesz társulatunk kedvelt kis naivájának, Kondrat Honkának a jutalomjátéka. Szinre fog kerülni Ohnet György színműve, „A vasgyáros.“ A jutalmazandó finom alakító művészetével, nemkülönben fíradhatatlan visszorgalmával mindenkor kifogástalan játékkal gyönyörködtette a publikumot, mely igen hamar kedvenccé fogadta. Reméljük, hogy a közönség eme szeretetének tömeges megjelenésével fogja bizonyítékát adni.

* **Premier a színházban.** Trischler Károly a „Bácska“ főmunkatársa, „Kuruczok csillaga“ című történelmi drámáját január hó 2-án, holnap pénteken adják elő. Nincs szükség dícső reklámra annak, aki már bemutatta, hogy ért és tud színműt írni, — csak arról szólhatunk, hogy silányabbat avagy jobbat? ! Reméljük az utóbbit.

* **A vármegyei számvevőégi és pénztári tisztviselők az új főnökénél.** Szomorú és bús csapat indult vasárnap a vármegyei házból a pénzügyigazgatóság elnöke felé, tén a kapu boltotza fölött örködő szat. Pálnak is összeszort a szive midőn régi, kedves gyermekeit elbocsajtvá csak lakást adnék nekik ideiglenesen. Az új főnök elő mentek tisztelni, hol Várossy László főszámvevő üdvözölte Györfly Géza pénzügyigazgatót, ki szép szavakkal mondott köszönetet s örömben összecsapván kezét felkiáltott: „mennyi új sportegyleti tag“ ! A küldöttség ezután Stverteczky Ferenc számtanácsost kereste fel, ki örömmel fogadta régi ismerőseit most már mint collegáit.

* **A vármegyei központi és gyámpénztáraknak s a számvevőégi ügykezelés állami kezelésbe való átadása és átvétele miatt f. évi január hó 2 től kezdve, az átadási és átvételi munkálatok**

befejeztéig, a helybeli kir. adóhivatálnál, pénzkészlet csak a délelőtti órákban eszközölhetik, — délutáni órákban pénzkészlet nem leendő. Figyelmeztetik azért a t. cz. közönség, hogy be a kifizetések teljesítése czéljából a kir. adóhivatalt csak a délelőtti hivatalos órákban keresse fel.

* Mayer Béla püspök könyve.

Dr. Mayer Béla v. püspök Ujabb Alkalmi Beszédei és Ertekezései most kerültek ki sajtó alól. A közel 400 oldalra terjedő kötetet Werner Ferenc kalocsai nyomdász állította ki csinosan. Fűzött példány ára 3 korona.

† **Gyászhir.** Vargay Ferenc köz- és váltó ügyvéd, élte 50 évében f. hó 25-én elhunyt Zomborban, hol másnap nagy részvét mellett temették el. Vargay Ferenc néhai Vargay Istvának Bacs Bodrogh vármegye volt főügyészének fia, ki a szülői házban gondos nevelésben részesült. Anyja Imrődi (Heinrich) leány volt Bajáról. A jogot Budapesten végezte, hol csakhamar igen keresett ügyvéd lett. Kinek írodájában állandóan 8—10 ügyvédeljelt nyert foglalkozást. Majd bejárta Dél Európát s a Bolgár-Szerb háború alkalmával Battenberg Sándor főhadiszállásán tartzkodott, mint a magyar lapok harezteri tudósítója s a slivniczi nagy ütközetnél a hareztonalba jutva nagy nehezen menekült a golyózáporból. Nagy tisztelője és rendületlen követője volt Tisza Kálmánnak s a tovarisovai kerületben fel is lépett képviselő jelöltnek, — de Fünták Sándorral szemben kisebbségben maradt, kit a szerbek erősen támogattak, mint Karagyorgyevis Sándor herceg volt védőjét. Később Zomborban telepedett le, hol ügyvédi irodát nyitott. A „Zombor és Vidékének” a „Hét” című rovatát írta regény, mely közleményeiben városunkban előforduló aktualis eseményeket szigorú kritikával tárgyalta. Két év előtt agyszélhűdés érte, keze s lába béma volt, beszéde nehézség. E betegségéből lassan javult, utóbbi időben járt is tárgyalásokra, hol mint a bíróság ügyvéd collegái is nagy elnézéssel voltak szomorú állapotára. Megváltás volt reá a halál, egy a sorstól hanyatott és sokat szenvedett ember szabadult meg keserves helyzetéből, melybe a hosszan tartó betegség őt sodorta. Neje és gyermekei siratják a jó férj és gondos apát. Legyen nyugalma esendő.

* **A bácsmegeyi telefon ügyében** a jövő hó eljén Latinovits Pál főispán emlekte alatt széleskörű értekezlet lesz, melyen ezen fontos intézmény létesítéséhez szükséges és Grósz Hermann már folyamatosan levő intézkedéseit kiegészítő előmondatokat fogják megvitatni.

* **A bácsmegeyi gazdaszövetéség** alakuló ülése 11-én lesz. Ezen az ülésen terjesztik elő az alapszabályokat, melyeket Latinovits Géza orsz. képviselőnek Németországban és Hollandiában folytatott ezidei tanulmányutja alkalmával szerzett és a földművelésügyi miniszter helyesléssel a Bácskában ezuttal először gyakorlatilag alkalmazandó mezőgazdasági tapasztalatok alapján egy nagyobb bizottság előkészítette.

* **Fényes esküvő.** Bozdánban, Csirszka Konrad pénzügyügyi igazgatónak és nejének, szül. Kovács Éva urónak szép leánya Vilmoska, december 27-én lépett oltár elé Burkovits Lajossal, a keszthelyi premontréi rendi gimnázium kiváló tudású, jeles világi tanárával. — A tizenkét fogatból álló díszes nászmenet délelőtt tíz órakor vonult fel a nagy nézőközönséggel ellépett főútcán a községhez, a hol is a polgári házasságkötés funkcióját, Bosnyák János községi jegyző, mint állami anyakönyves végezte. — Tanúként szerepeltek, a menyasszony részéről: Dr. Kovács Lajos, községi orvos, — a völe-

gény részéről: Császár József tanító. A polgári szertartás után a rom. kath. templomba vonult a nászközönség, melynek hajóját már jóval előbb elleppe a nézők nagy tömege. Az ifjú párt, a völegény egyik rendi kártársa. Fűtstelendő Peér Leó, tanár ur eskette, a ki ez alkalomra utazott ide a szép Balaton mellékéről. A fűtstelendő tanár megindítóan szép beszédet intézett az egybekelt párhoz. Az egyházi szertartást megelőzőleg és annak befejeztével Langer Jánosnak egy kettős szölamu örökszép Mária dalat énekelték Weszelovszky Ferenc és Jámor Béla urak, a kiket Farkas Ferenc tanító ur kísért harmoniumon az ő ismert művészségével Esküvő után a Frank-féle vendéglőben levő dalárda terembe vonult a nászserg egy valóban lakulási vilásgreggelire, a mely vilásgreggelire beleértve az ebédet és vacsorát is, baekai ősi szép szokás szerint éjjeli 12 óráig tartott. Az ifjú párt Peér Leó fűtstelendő ur köszöntötte fel egy klasszikusan szép beszédben. Az örömszülőkre Jámor Béla mondott áldomást. — A lakoma folyama alatt közel hetven üdvözölő levél és távirat érkezett, köztük Pestetich György gróftól, Tasziló gróf egyetlen fiától. A fiatal házask az esti vonattal új otthonukba indultak a Balatonmellék regényes szép tájára Keszthelyre.

* **Szünet az ovodákban.** A miniszter ez évben kiadott egy rendeletet, a mely szerint jövőben az ovodákban a leghidegebb hónapban: januárban adandó a nagy szünet. E helyes rendeletnek megfelelően a t. Nénkét intézetben levő óvodában, úgy a községi ovodákban is a karácsonyi szünetekkel kezdődőleg egész február 2-ig tart a téli szünet.

* **Gabona raktár Adán.** Az adai népkörben vasárnap megtartott tisztújító közgyűlése után felolvasás volt a fogyasztási szövetkezet és gabona raktárról, — annak céljáról és szervezéséről. A nagy számú hallgató közönségre oly meggyőzőleg hatott a hasznos thema fejtegetése, hogy ott nyomban elhatározták, hogy egy Adán felállítandó gabona raktár érdekében az előkészületeket megteszik.

† **Gyászhir.** Horváczky József föld-birtokos megyei és községi virilita, óbecsei szerb gazdák legvagyonosabbja, kedden hosszabb betegskedés után 79 éves korában elhunyt. Halála hírére a város-háza erkélyére kitűzték a gyász lobogókat, mert hosszú időn át állandó tagja volt a képviselőtestületnek, a hol úgy, mint a társadalomban tisztelt és kedvelt egyéniség volt a jóléki József bácsi. Temetése nagy részvét mellett esztőtörökön délelőtt volt.

* **A legöregebb ember.** Resiczáról írják: Timova krassószörénynegyei községben Paun János minap 122 éves korában meghalt. Hivatalosan megállapították, hogy 1780-ban született és így három századot élt meg az öreg Paun, akinek legifjabb fia is immár 66 éves.

* **Az Óbecsei Földmives Egyesület** mult vasárnap, december 21-én tartotta évi rendes közgyűlését és tisztújítását. A gyűlés folyamán Kuruczy József egyleti jegyző bejelentette az egylet működését és kiemelte, hogy részt vett az egylet küldöttei által az Országos Gazdaszövetségnek Budapesten 1902 év június 12. rendezett országos kongresszusán, s részt vett a pozsonyi mezőgazdasági kiállítással egybekötött kongresszuson. A lefolyt évben tartott 12 rendes választmányi és 2 rendkívüli választmányi gyűlést. Utána Szalados Mihály egyleti pénztáros bejelentette az évi mérleget.

* **Felhívás festő művészekhez.** A szegedi képző művészeti egyesület az Alföld metropolisában Szegeden 1903. márcz. hó 22-én megnyitandó kép-

kiállításra részt vételre hívja fel a művészeket. A beküldési határnap 1903. márczius 1. az országos magyar képző művészeti társulathoz Budapestre (Városliget, műcsarnok) küldendő. A szegedi képzőművészeti egyesületnek igazgatója.

* **Műkedvelői előadás B.-Kulán.** A „B.-Kulai iparos Dalárda” 1903. január 1-én a Gerber féle vendéglő nagy termében jótékonycélu, táncmulatsággal egybekötött műkedvelői előadást rendez. Szinre kerül „Turi Borcsa” népszimű 3 telvonásban írta: Gerő K.

* **Sylvester estély Hódásghon.** A hódasghi tisztviselő „Othton” egylete tegnap tartotta meg Sylvester estély mulatságát. Ergh Lajosné magánjelenvet, mint pedig Molnar Gyula mutatványt a madartestről nagy tetszésben részesültek. A Dalárda magyar népdalt zajos tapsokra ragadta a szép számú közönséget. A szepen sikerült estélyt táncfejezte be, mely reggelit tartott jó kedéllyel s fesztelen vígsággal.

* **Eljegyzés.** Subasitz Lajos békéscsabai iparos eljegyezte Lázár Vilma kisasszonyt, Lázár Vilmos zombori iparos leányt.

* **A kátyi jegyző szerencséje.** Talán két éve annak, hogy befutotta az országot a kátyi jegyző ama szerencséje, hogy az osztálysorsjátékon 60 ezer forint nyert. De ezzel még nem lett kimerítve a jegyző szerencséje, mert mint most értesülünk, a szerencsével játszó kátyi jegyző az osztálysorsjátékon ismét nyert. Most ugyan kevesebb összeget, csak tízezer forintot, de hát ez is szép szerencse, ha valakit váratlanul ér.

* **A jog.** Az iskolai tanító vagy kántortanító földjén, legelőjén vagy kertjében s udvarában nőt felhasználásához más helybeli lakosnak nincs joga. Az évi használat korlátlanul a tanítóé illeti, azt és annak jövedelmét semminemű felsőbb hatóság tőle el nem veheti.

* **Férjgyilkosság.** Nagy feltűnést keltő gyilkosság történt Baja közelében levő Kátya községben. Föderer Vilmos volt kisbíró holnap találtak szombat reggel az udvarában. Föderer Vilmos Katymár községben hosszabb ideig kisbíró volt, Tavaly azonban odahagyta a szolgáltatást és kibérelte a községtől a halászlai és nádszedési jogot. Ettől fogva Föderer nem dolgozott, hanem folytón a korcsmába járt és ivott, ami heves családi jelenetekre adott alkalmat. Pértéken Föderer egész nap a korcsmában volt. Este felé, midőn hazament, nagy perelés volt az udvarban. Felesége és fia szemreányást tettek neki, hogy elpazarolja kis vagyonukat. A szomszédok sokáig halottak a lármat. Egyszer aztán csend lett. Reggelre kelve, Föderert agyonszúrva találták az udvaron. Egy dőse felet késsel volt átszúrva a szive. A fölmerült gyanuok folytán vizsgálati fogságba helyezték Föderernét és fiát. Több tanu azt vallja hogy mindketten többször nyilatkoztak, hogy az öreget el kell láb alul tenni.

* **A hódasghi társaskör bálja.** A hódasghi társaskör báljára most becsajított ki a rendezőség rendkívül díszes meghívóját. Az előjelekből ítélve a táncmulatság igen fényesnek ígérkezik. A meghívó így szól: A hódasghi társaskör 1903. évi január hó 10-én, a „Christián” szállóban „bált” rendez, melyre t. Címzet és becses családját tisztelettel meghívja a rendező-bizottság dr. Hofbauer Miklós, bálibizottsági elnök, dr. Legránd Ferenc és Török Miklós, alelnök, Farkas Lajos pénztáros, Nopper Ferenc ellenőr, Beck József, Keresztény Gyula, Koróny Béla, Lescheditzky Ferenc, Rausch Alfréd, Rausch Ede, ifj. Rausch Ede, Resch Ferenc,

dr. Szabó József, Szalay József, Szendy István, Scherer József, ifj. Scherer Jakab, Trischler Aladár, ifj. Trischler Ferencz, Willmann Mátyás bálbizottsági tagok. Belépődíj személyenként 2 korona. Kezdeté este 8 órakor. A tiszta jövedelem a társasköri könyvtár gyarapítására fordították s ezért felülfizetések közömmel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

* A vasuti bérletjegyek meghosszabbítása. Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter, méltányolván egyrészt azon nehézségeket, a melyeket az 1903. évre szóló vasuti jegyek kiállítására a m. kir. államvasutak igazgatóságainál okoz, másrészt különös figyelemben részesítve azon nem ritkán fontos okokat, a melyek indokolták teszik, hogy különösen az azzal ellátott köztisztviselők vasuti bérlet- és szabadjegyeiket fennakadás nélkül használhassák, értesítette a m. kir. államvasutak igazgatóságát, hogy az 1902. évre kiállított államvasuti összes kedvezményes évi bérlet- és évi szabadjegyek érvényét az 1903. év január hó 31. napjáig kiterjesztette.

* Népgyűlés Zentán. Vasárnap nagy népgyűlés volt Zentán a hid sürgős felépítése érdekében, melyen egy a köznép mint az iparosok és kereskedők nagy számmal vettek részt a népgyűlés ki-mondta, hogy a Tiszán a vashid kiépítése sürgős, mert a hid leszakadása óta — a kompközlekedés daczára — a torontái oldallal a kereskedelem rendkívül alá-hanyatlott. L a t i n o v i t s Pál főispánt e határozatról táviratilag értesítették s egy-szerszind a népgyűlés egy küldöttséget választott, mely feliratot fog ez ügyben átnyújtani a betűgyűlésnek.

* Betegek tápláléka. Azon idők, a melyekben a betegségek helytelen és hiányos módra kezelték, a mikor még azt hitték, hogy a betegek csak levest kell nyújtani, hála Istennek, elmúltak. A modern anyagesere-tudomány oda hatott, hogy mindazon betegségek folyamatánál, melyek erővesztéssel járnak, a főfeladat a testet súlyában megtartani és odahatni, hogy a test anyagának vesztésege lehetőleg teljesen pótolassék. Ez csak könnyen emészthető és lehetőleg fehérsnyetartalmu táplálékokkal érhető el, a mi ideális módon a S o m a t o s e k a n foglaltatik. Czelja tápláló anyagokat gyöngye gyomor utján is a szervezetben juttatni. Kiváló mértékben fokozza az étvágyat és azon előnnyel bír, hogy könnyen oldódó, iz és szagtól ment, a miért a betegnek tudtán kívül is nyújtható.

* Az Athenaeum nagy képes naptára, ez a kiválóan szerkesztett, dűstartalmu naptár 1903. évre megjelent és minden könyvkereskedésben kapható. Ara 2 korona.

Lapunk mai számához utalvány van csatolva, melyet az előfizetési díjak beküldésére felhasználni kérjünk.

* Lapunk könyvnyomdájában egy tanonc felvétetik. — Vidéki teljes ellátást kap.

Színház.

Házasodjunk.

A kompanistájától elvált Gutius Ház-asodjunk ez. bohózat újdonságának esütörtöki előadásáról eléggé kedvezően referálhatok. Guthy Somának excentrikus humorra csaknem minden szereplőnek jutott valami, amivel a közönséget meg lehet nevetetni. Agotai, Gabányi, Latabárné és Baróti e yarant kihasználták ezen alkalmat. Utóbbiról pedig annál jobban esik megemlékeznem, mivel ala-

kitása után itélve, remélhetőleg hamar bűsűt fog mondani a karnak. Jó szerepe volt Börsy Izabellának is, szépen énekelte és néhány igen elegáns toletjét mutatta be.

A detektív, vagy nem látták a kis Kohnt? Ime ez a szörnyen divatba jött írtelen monddka és a minden-féle féktelenül grasszáló kis Kohn arra is jó, hogy énekes bohózatot fabrikáljanak belőle. F. Id Matyi, az aktuális szenzációk-ban utazó nyári szimfűrő különben már némileg hozzászoktatott bennünket ama genréhez, melynek legújabb terméke a kis Kohn, a kívázházak fűtős atmoszférájában született sületlenségről szóló tá-kolmány, melynek szerzője Bérczy Jenő társulatunk titkárja munkásságát jobb ügyre fordíthatna volna, semhogy ily nyegle léhasággal kompromitálja öm-nagát és a színpadot, amelynek tud-valóleg egészen más feladatai vannak. Nem vitatható el Bérczيتől bizonyos fokú bátorság, hogy a kis Kohnt Thália csar-nokába merészelté vinni. s hogy kész volt mindazért a büneiért, mit a színpad prof-anál-ával, minden józslés elleni merény-letével, s a szimfűrődalom legelemibb szabályainak semmibe vételével egy füst alatt elkövetet magát a közvéleménynek kiszolgáltatni. A darab igen alantas nive-aun jár, melynek alakjai a leghamisítha-tatlanabb kávéházi dialektusban beszélnek, arról nem is szólva, hogy az első felvon-másban domináló főszereplőket egyszerűen elcsikkasztja, ami éppen nem bizonyít ama bizonyos színpadi technika mellett, amely-ről a szerző szívesen ad fölvilágosítást „a hivatásos író uraknak.“ Daczára az össze-hordott, Keeskemény Győzőből, a fent aposztrófált kis Kohnból, pikáns trikókba bujtatott lábikrákból, kalózköböl és tengeri ütöközthől, marokkói rabszolgánokból, tán-czosnókából, és végtelenül ügyefogyott egyéb dolgokból álló meglehetősen zagyva quodlibetnek, csak igen kötes és többnyire a karzatot uralkodó derűtséget tudott elérni, noha Agotay nemesak, hogy összes rak-taron lévő vicezeit ergette el, de bur-leszk komikumának minden erejével dol-gozott s mindent elkövetett, hogy kolle-gájának sikert szeressen. A darabot tarkító néhány énekszámot részint ő, részint Csongory Mariska adta elő, aki szintén számot tarthat a szerzőnek halás köszö-netére. Az előadáson különben igen meg-látszott a hebehurgyán való betanulás és csak az adatott, többször szokatlanul jó rendezés érdemel elismerést, de a darab sorsán ez sem változtatott. A kis Kohn tehát drámai formában esőndesen kimulott és miért, hogy nem követi mulandóságá-ban a nagyon elterjedt izléstelen szálló ige is?

Társulatunk karácsony mindkét nap-jának délutánján valamint vasárnap dél-után is tartott előadásokat telt nézőtér előtt. Ez alkalmakkor **Lotti ezrede-sei, Ádám és Éva** és a **Kadét ki-sasszony** került színpa, mindhárom elő-adáson Hercege Eugéniával a czimsze-repben, aki azonban sem kellő rutinnal, sem pedig egyéb oly tulajdonsággal nem rendelkezik, hogy Lottit, Éva hárm-as szerepét, avagy Luev-t kreálhassa. A töb-többiek is sokat engedtek többször meg-dicsért igyekezetükből és sokat engedtek meg maguknak a színpadon.

Szombaton gyér közönség előtt **Ju-lius Caesar** másodsor.

Az ördög mátkája.

Géozy Istvánnak egyik legjobb nép-szíműve ment vasárnap kevés törekvés-sel, mondhatnám hanyag rendezéssel, késlekedő jelenésekkel és az ebből követ-kező zavarokkal, amelyek veszélyeztettek egy Csáky Ferencznek (Miklós) gyönyör-ködtető szép énekével és jó játékkal szerzett érdemét, mint Kondrat Iona sikerét, aki Anna szerepében jeleskedett

szokott kiváló drámai kvalitásaival. Igen jó volt Agotay, Kelety Juliska, míg a többiek — Hercege Eugénia sem véve ki, aki alakítás nélküli játékaival egy pil-lanatig sem foglalta el az ensembleban azon helyet, melyet Veres Judit szerepe számára kijelölt, nem tették magukat érdemessé, hogy szereplésükkel foglalkoz-zunk.

A kondorosi szép csaplárné

hétfői előadásán nem annyira a közönség, mint inkább a színészek szórakoztak, meg-nem engedhető diskuralást, nevetgélést folytatva és más darabokból idézett hu-moros közhalékkal tartva derűtségen egymást. Noha Somlay jól játszta a főtél-keny férjet, s jól dühöngött, Agotai, kabi-net alakítást nyújtott mint Kopasz Marzi, Csáky Ferencz pompás számadó juhász volt, Kondrát Iona és Kovács Aranka egyaránt kedves, sőt Hercege Eugénia is elfogadhatóbb volt, a közönség mégis sokat unatkozott, ami főleg ezen tuczat darab hosszadalmisságának és vékony meséjének természetes oka.

A kertészleány.

Nálunk még ismeretlen régi jó ope-rette ment kedden, mely zenei szépségé-vel, pompás énekszámokkal nyújtott élvezet-et a közönség azon részének, mely nem-csak az idegizgató pikantériában, bonyo-dalmas helyzetekben keresi a színházi szórakozást. A főszerepet Csongory Ma-riska megnyerően bájos melegséggel ját-szotta, és úgy az első felvonásban elő-adott romáczért, mint többi énekszámá-ért zajos tapsokat aratott. Az ensemble erőssége Csáky Ferencz volt, aki mint Madera hercege pompásan diszponált já-tékával és énekének szép értelmes szöveg-ejtésével nyerte meg a közönség meleg elismerését. Börsy mint Jozefa, Nagy mint Morales nyújtották tudásuknak javát, ügyszintén Gabányi, Hercege Eugénia, és a többiek is jól játszottak, nem számítva ide Agotait, akinek ezredese inkább izet-len volt, mint eredeti. A ház szépen meg-telt. — r.

Tűnik . . . . .

Tűnik, mulik az iljuság,
Vele együtt szép álom,
Egyik nap a másik után,
S nyugtam sehol sem találom

A lólek, a szív tápot nem nyer,
Fel fel nyög, oh de haszntalan,
Nem érti meg senki, semmi,
S vissza esik bémultan.

Elmereng s magába zárja
Tudását és vágyait,
S nem lát maga körül semmit,
Csak szerte foszlott álmait.

Amde egyszerre felrezzon,
S a lólek változást szinlel,
Merengésből előzi s szól:
Haladjunk a többivel!

Szende Olga.

Közgazdaság.

Itt közöljük a jelen elmúlt év üzleti állapotát, a gabona árakban s jelezzük azon okokat is, melyek az árak alakulá-sára befolyással voltak. — A gazdaközön-ség ebből fogalmat alkothat, és tanulsá-got meríthet a jövő áralakulásokra nézve, — hogy mily esélyekkel kell számolni a közgazdaságban.

Január hava. Teljes üzlettelenség. A malmok 10 frtos buza árakat fizetnek. Időjárás teljesen abnormális.

Február. Buza árak alig változtak. A

malmok nagyon keveset vásárolnak, ami a rossz lisztüzletnek tulajdonítható. Külföldi buza beözönlésétől tartanak.

Márczius. Hasonló üzletmenet, mint az előző hónapban. Néhány tétel román buza kelt el, mi az árakra lanyhítólag hatott. Üzlet kevés. Lisztüzlet rosz.

Április. Kedvező időjárás a mezei munkákra. Az áprilisi határidőre szállítandó buzát csak nehezen szerezték be, azon is úgy akartak a szállítók segíteni, hogy román buzával hozakodtak elő, mit azonban tekintve dohos voltát, a börze bíróság nagy kivétellel visszautasított. Az árak daczára eme körülménynek, csak kis körben mozogtak.

Május. Az időjárás derekasan mutatatta be vasfogat. A fagyos szentek sokkal előbb mutatkoztak, mintsem várták. A gazdák jajveszékelték, oda a termés. A fiatal szőlők egytől-egyig lefagytak. Gyümölcs nem lesz. (Ez igaz lett.) Az árak emelkedtek. Hónap végével az időjárás megváltozott. Tengeri még alig kelt ki.

Junius. Az időjárás kedvezőre fordult. A vetések szépen állanak. Fejlődés mutatkozik mindenben. Októberi buza ára lanyhul. Üzlet nincs. Tengeri nem fejtett ki.

Julius. Időjárás továbbra kedvez. Megindulnak a termésbeesések. Októberi buza rohan az ár lejtőjén lefelé. Oriási termésről beszél mindenki. Szervezik a bevásárlási állomásokat. Készülődnek egy nagy üzletre. Hó végével örült munka a juliusi leszállításért.

Augusztus. A készbuza ára a hó első felében ellanyhult a várandó hozatalokra, a hó második felében szilárdul az elmaradt hozatalokra. Időjárás igen kedvező a mezei munkákra. Eső nincs, tengeri még mindig nem fejlődik. Üzlet kevés.

Szeptember. Arak továbbra emelkednek. Hozatal csekély, forgalom még csekélyebb. Buza van, de nincs eladó. Van raktár de nincs buza. Tengeri már nem fejlődik.

Október. Üzlet még mindig nincs. Buza van, de a gazdáknál Arak továbbra emelkednek, Októberi buza ára rohan — de föllel. Tengeri már elfejlődött.

November. Korai fagy. Az árak most már nem csekély hozatalra, hanem a korai fagytól való félelemtől emelkednek. A hozatal, mit mostanra vártak, elmaradt. Hétszáz ezer métermázsba buza rekedt az utban. Arakat a kényszer fedezések emelik. Daczára ennek, üzlet kevés van.

December. Befagyunk és elfagyunk. Ötven millios termésnél nyolc és fél forintos ár, csekély üzlettel.

Ez a rövid vázlata az elmúlt üzletévnek, Az egészből az üzlettelenséget olvashatjuk csak le, Mindenki egy rébusznak tartja ezt, melynek a megfejtési határideje a hajózás megnyitásával vagy áprilisi hóban jár le. Lehet azonban prolongálni.

Attérve azonban a lefolyt hét üzletének bemutatására, arról vajmi keveset írhatunk. A malmok vásárlásai csak a legszükségesebbekre terjeszkednek. Tekintve a január elsejével való raktár felvétel, nem akarnak nagyobb készlettel szerepelni a mérlegben, amire nézve, a mai magas árakat tekintve, jobbnak vélik,

ha a kereskedőnél szerepel, mint az ő könyvükben.

Az összes vásárlás f. hó 20-tól a mai napig ca 66.000 métermázsát tett ki, mely eddig tartott árakon kelt el. Egyenlegként a mult heti árakhoz viszonyítva, különbség nincs. Hozatal f. hó 20-tól 24-ig bezárólag mintegy 90 ezer métermázsba buza volt.

Meneküljünk! Igen, meneküljünk az özönvíz elől, mely elnyeléssel fenyegeti az országot és a nemzetet.

Micsoda özönvíz fenyeget minket? Az a retentő eladósodás, melynek hullámai az ország és a nemzet feje felé csapkodnak már.

A magyar állam adósságai többre rugnak hat milliárd koronánál, birtokosainknak, a nemzetnek az adósságai pedig az állam adósságát is fölülhaladják.

Annnyira meg van terhelve hazánkban ház, föld, mindenféle ingatlan adósságokkal, hogy birtokaink nagy része már jobban a hitellezők, mint a miénk. Hogyha ezen felül még csapásos idők is járnak ránk, akkor egy két esztendő csapása teljesen elveszti birtokainkat és földönfutóvá lesz a nemzet, melynek fiai már ma is százezer számára vándorolnak ki a hazából évről-évre.

Már ott vagyunk ma is, hogy lassanként az egész ország dobra kerül. Évenként 19.000—20.000 birtokot árvereznek el, hazánkban 47 millió korona kényszeráron.

Ilyen veszedelmes helyzetben meneküljön minden ember a rövid lejáratú váltó és egyéb terhes adósságaitól, igyekezzék hosszú idő folyamán 50—60 év alatt lassanként törleszhető kölcsönre átváltoztatni terhes adósságait. Erre most kínálva kínálkoznak a pénzüzetekben heverő pénzek, melyekhez azonban csak úgy juthat gyorsan és biztosan a hitelügyekben járatan ember, hogyha olyan megbízható segítőtűz fordul, mint Gurré Ferencz ur, kinek „Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet”-e Budapesten, VI. Váci körút 39. sz. a. már 200 millió koronánál több kölcsönt szerzett vagy változtatott át terhes kölcsönökből olcsó törlesztési kölcsönökre, rövid idő alatt, a legelőnyösebb feltételek mellett.

Az egész ország kisebb, nagyobb és legnagyobb földbirtokosai, községek, testületek hálálával ismerik el Gurré Ferencz úrnak biztos és gyors eljárását, melyet igénybe vehet minden hitelképes birtokos, a ki magán segíteni akar birtoka hitelével, épen csak a kataszteri birtokivet, a hiteles telekkönyvet és az adókönyvecskét kell beküldeni, minden egyebet elvégez Gurré Ferencz ur intézete az ő képzett és begyakorolt hivatalnokaival és Gurré Ferencz ur személyes intézkedéseivel.

Ne várjuk be a végső veszedelem utolsó pillanatát; forduljunk bizalommal Gurré Ferencz urhoz.

Mind a ketten:

Találkoztunk néha néha,
Kaczér voltam ő meg léha,
Egymásnak sok rosszat mondtunk,
De mellette mosolyogtunk,
Mind a ketten.

Elváltunk egy hosszú estén,
Nem érzelgett egyikünk s.c.m,
De amikor búcsút vetünk,
Mosolyogni elfeledtünk,
Mind a ketten.

Ajk az ajkon, kéz a kézben,
Sóhajtsa szívem tépte,
Szemükből a könny kicsordult,
Nem mosolygunk, hanem sírtunk,
Mind a ketten.

Mikor aztán már elváltunk,
Perczről percze jobban sírtunk,
Sirattuk a sok szép perczet,
Mit mosolygva temettünk el,
Mind a ketten.

Sipos Irén.

Irodalom.

— *Uj szemeművek.* Rózsavölgyi és társa fővárosi előkelő zeneműkiadók kiadásában legújabban alábbi igen kedves zenedarabok jelentek meg: „Siró nóták” 10 eredeti magyar dal, Szepessy László költeményeire; ének hangra és zongorára szerző Radoványky József, ára 3 k. — Ab-rándképek (Fantasie-Bilder) I. füzet zongorára szerző Horváth Attila; ára 3,60 — „Lavotta.” Szigetvár ostroma; hegedűre és zongorára átirta Zsadányi Armand; ára 3. kor. — Souvenir de la Hongrie; zongorára írta Antonie Faolwetter; ára 3,50 kor. — Apró meglepetések; könnyű szórakoztató a fiatalok számára; írta zongorára 4 képre Plovitz M. ára egyes 1 kor., teljes 4 kor. — „La Campanella” zongorára írta Jules Eechard; ára 1,50 k.

— *(Haszdért és szabadságért.)* Ez a címe a „Budapest” képes politikai napilap most folyó regényének, mely Abrai Károly, a veterán jeles író tollából került ki, s a mely a Rákóczi-szabadságharc dicsőséges történetét mondja el szerfölött, érdekesen. Egyáltalán el kell ismerni hogy a „Budapest” mindig rendkívül érdekes regényeket közöl, amelyek egyike állandóan könyvvalakban jelenik meg. De más tekintetben is valóban megérdemli a „Budapest” azt a rendkívüli nagy támogatást, amelyben immár egy negyedszázad óta országszerte részesül. Vezérczikkeit orsz. képviselők írják, közülük Kossuth Ferencz, a függetlenségi párt nagynevű elnöke. Tárcairovatában az irodalom majd mindegyik jelesével találkozhatunk. Hirrei frissek és megbízhatók. Közgazdasági rovatában nagy súlyt helyez a gazdák és az iparosok érdekeire. Illusztrációi alkalomszerűek, — legtűnyire naponként két-három képet is hoz. Vasárnaponként a főlaphoz egészen díjtalanul humorisztikus heti mellékletet csatol, teli pattogó élcezzel és kaczagtató adomákkal. Ugyan-csak ingyen kap minden előfizetője egy tartalmas és díszes naptárt. S terjedelméhez mérten aránylag igen olcsó. Egy hóra 2 korona, negyedévre 6 korona. Mutatványszámot kívánatra bárki ingyen kaphat. Megrendelések, előfizetések a „Budapest” kiadóhivatalához (Budapest, Sarkan-tyús-utca 3.) intézendők.

— A „Magyar Nemzet”, melynek fő-szerkesztője Jókai Mór a költőfejedelem és Beksiks Gusztáv a legnagyobb magyar publicista, felelős szerkesztője Adorján Sándor, az új év alkalmából új előfizetést hirdet. A lapot felesleges újból olvasóink figyelmébe ajánlani. Politikai iránya mindenki előtt ismeretes: a szabadelvű eszmék lelkes zászlóvivője és a zászlót fenn-ten lobogtatja hosszú évek óta. Vezércikkelyeit a főszerkesztőn kívül a leg-első liberális publicisták írják. Összekötte-tesei révén politikai híreit mindig az első forrásból kapja s értesüléseivel megelőzi az összes fővárosi lapokat. Tárcairovatát, melyben Jókai Mór írja legújabb műveit, elsőrangú szépirodalmi írók gazdagítják

ujdonság rovata gazdag és élénk; színházi rovatát Keszler József a külföldön is szak tekintélynek elismert kritikusa vezeti. Külön levelezőket tart Bécsben, Berlinben, Parisban, Londonban s Európa többi fontosabb politikai központjában. Ezért távirati telefonjelentései mindenkor gyorsak és megbízhatók. A Magyar Nemzet a fővárosban este jelenik meg s így vidéken megelőzve az összes fővárosi lapokat már korán reggel kapható. A Magyar Nemzet politikai napilap előfizetési ára 1/4 évre 6 kor, félévre 12 kor. Megrendelő cím: Magyar Nemzet kiadóhiv. Budapest, Kerepesi-ut 54.

— A *Jóvárosi 1848/49-i Múzeum* felkéri mindazokat, kik még a megtartott Vörösmarty-kép áravál hátulálékban vannak, hogy küldjék be azt a múzeum címére, mert néhány nap múlva az Ereklve-múzeum az illető megye lapjában akarja, köszönetét nyilvánítva közölni ama hazafias derék községek, egyletek, magánosok stb. neveit, a kik a Vörösmarty-kép árát már beküldötték. A Vörösmarty Gyűjtemény vásárló és kiadományból való díszes képekért cserél a nagy költőre vonatkozó emléktárgyakat: okmányokat, könyveinek régebbi kiadását stb. A ki valamely megszerezhető Vörösmarty emléktárgynak csak a hollétét is tudatja, azért a költőnek egy igen szép életnagyszímet kapja ajándékba a Vörösmarty Gyűjtemény titkolt (Budapest, IV. Városház-utca 14).

— *As esslári térváráról* szóló két kötetes óriási feltűnést keltő munkájával most készült el Eötvös Károly. E nagy szenzációt keltő művel, melynek bolti ára 12 korona, januárban teljesen ingyen kapja meg mindenki, aki most előfizet az „Egyetértés”-re (IV. Várnegye utca 11). Előfizetési ár: évnegyedre 10 korona egy hóra 3 korona 60 fillér.

— A *Magyar Könyvtár* gazdag gyűjteménye ismét két érdekes füzettel gyarapodik a december havi számok által. A 315-ik sz. a nagy belga iónak, Maurice Maeterlick-nek a szimbolizmus mesterének új drámáját, a *Moupa Vannát* adja először a magyar olvasókörözönség kezébe. Maeterlick új irányának ezt a legszép termékét, mely a jövő héten kerül színiere a budapesti Nemzeti színházban és a mely Abrányi Emilben hivatott fordítójára talált. — A 316-ik füzet különösen a középiskolák magasabb osztályainak diákjai — de minden művelt ember számára is — szórakoztató és hasznos olvasmányt nyújt. Ez König Dénes Matematikai mulatságok című könyve, melyet előzővel Beke Manó egyetemi tanár látott el, s mely hivatalva van a matematika furcsaságainak szélesebb körben való népszerűsítésére, mert könnyed hangon adja elő az algebra és a geometria sok tréfás, vagy fejtörő, de alapszámban mindig komoly és tanulságos kérdését. Végül a 311—314 számokban közzéteszi a „M. K.” Jules Verne-nek, a tudományos fantaszlika nagymesterének leghíresebb regényét, az „Utazás a föld körül 80 nap alatt” című új és igen gondos fordításban Telökes Béla magyarított — A gyűjtemény minden száma 30 fillér; a teljes új jegyzék, mely a „M. K.” szerzőinek száznál több arcképével van díszítve, kapható minden könyvesboltban, valamint a kiadócégnél: Wodiáner F. és Fiainál, Budapest, Andrásy-ut 21.

— A *Vasárnapi Ujság* december 28-iki száma 30 képpel és színnyomatu díszes képmelléklettel jelent meg. Mikszáth Kálmán a Vasárnapi Ujság főmunkatársa befejezte e számban „A sipsirica” című egy kötetre terjedő nagyobb elbeszélését s emellett be van fejezve Mark Twain „A hazugság” című új elbeszélése is. A szám további tartalma: „Az új hadügyminiszter” (Pitreich Henrik altá-

bornyag arcképével). — „Krisztus megkeresztelés” Markó Károly festménye (színes képmelléklet). „Kisfaludy Sándor egy ismeretlen levele” Takáts Sándortól — „Venezuela” (képekkel) Cholnoky Jenőtől. — „A Villamos a hóban” (Goró Lajos rajzaival) — Eljegyzés a pozsonyi főhercegi udvarnál (képekkel) — „Kerekgyártó Árpád” (arcképpel) — „Jókay Károly” (arcképpel) — Párisi képek a nagy fordulatú idejéből (képekkel egykoru festmények után). — „Sűrűített táplálékok” (képekkel). — „Divaltlévlél (képekkel) — „Családi viszály a század uralkodó házban” (a század trónörökösne arcképével). — Irodalom és művészet. Közintézetek és Egyletek, Sakjáték. Képtalány. Egyveleg stb. rendez heli rovatok. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyed évre négy kor. Politikai Ujdonságok -kal és „Világkronika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker. Egyetem-utca 4. sz.) Ugyaníll megrendelhető a „Képes Néplap” legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— A *Vasárnapi Könyvtár* érdekes kis füzetét között különös figyelemre tarthat számot a H. évfolyam 13. száma, melyben Hoitsy Pál „Pillantások a természet-tudomány jövőjébe” címen, szokott népszerű módozóban korunk legfontosabb kérdéseit és fölfejtéseit fejtegeti. Mindenek előtt rövid, de mégis egyetemes és könnyen áttekinthető kepet nyújt a természet-tudományoknak száz év előtti kezdetleges állapotáról, s aztán sorra veszi a csillásászat, a géptan a fizika, a vegytan és az orvosi tudományok bámulatos fejlődését az utolsó század alatt, s végül a tudomány jövőjéről elmélkedik az utolsó fejezetben. Számot adván e nagy és nevezetes haladásról, önkénytelenül kínálkozik Hoitsynak az a mindajájunkat fölőlte érdeklő kérdés: — hogy továbbra is ily gyors tempót fog-e követni a haladás és nem lesz-e visszaesés? — A felelet, melyet a tudós szerző e kérdésekre ad, — voltaképpen nem felelet, és megis bevilágitja a jövő homályos éjjelét. Ha megmaradnak azok a politikai és társadalmi fölfejtések, melyek az a nagy haladást lehetővé tették akkor nem akad meg a fejlődés; ellenkező esetben azonban megakad a további haladás — Ez a Hoitsy kis könyvének a foglaltja, de persze, fűszerezve a tudós elme színporkázó ötleteitől és nagy gondolatáitól, melyeket csak az ösmérhet meg a maguk egész szépségében és erejében, a ki végig olvassa az érdekes és értékes füzetet. Ara a kis füzetkének 40 fillér, kiadta a Franklin Társulat Budapest

7000. szám.
kig. 1902.

Pályázati hirdetés.

Bács-Kulá községben, lemondás által tíresedésben jött és évi 700 korona fizetéssel javadalmozott I-ső irnoki s az esetleg megürülendő és évi 800 koronával javadalmozott III-od irnoki állásra ezenel pályázatot hirdetek. Felhívom a pályázni kívánókat, hogy szabályszerűen felszerelendő kérvényeiket hozzám **1903. évi január hó 20-dikáig** annál is inkább nyujtsák be, mert az azonnal érkezöket figyelembe nem fogom venni.

Bács-Kulá, 1902. évi decz. hó 16-án.
Radich Aladár,
szolgabíró.

Igen fontos gyomorhajosoknak.

Étvágytalanság, gyomorhajokrosszulét, fejfajások rossz emésztés következtében, gyomorgyengeség, emésztési zavarok stb. — Azonnal eltávolítják az ismeretes **Brady-féle mariaczell gyomorceppek**. Minden gyógyszerüzletben kapható. Sok ezer köszönet- és elismerőlevelek: Ara egy üvegnek használati utasítással 80 fill., duplaüveg 1 k. 40 fill.

Ahol nem kapható, küldi a központi raktár: **Carl Brady**, Apotheke, „zum König von Ungarn,” Wien I. Fleischmarkt 1, 6 kis üveget 5 koronával, 3 nagy üveget 4 kor. 50 fill.

Hamisítástól óvakodjunk, aválódí Mariaczell gyomorceppek védjegye és aláírással *Carl Brady* vannak ellátva.

Arra figyelni, hogy a régi hírneves aválódí Brady-féle mariaczell gyomorceppek üvege 80 fill., duplaüvege 1 k. 40 fillérbe kerül, a nem valódiak pedig, utánzóttak és hasznatlanok olcsóbb áron 70 fillét árusítatnak.

Suchard-féle

Tejszin Choclad

tábják és tekeresekben

A legszingazdagabb tej-Choclad.

Legutolsó ujdonsága a világhírű Chocladgyárnak

Ph. Suchard

A zombori vonatok érkezése és indulása.

Érvényes 1902. évi október hó 1-től.

Érkezés.	Indulás.
<p>Szabadka felől.</p> <p>6 óra 30 percz reg.</p> <p>3 „ 31 „ délután</p> <p>8 óra 27 percz este</p> <p>Gyorsvonat:</p> <p>7 óra 17 percz este</p> <p>Gombos felől.</p> <p>11 óra 16 percz délel</p> <p>8 „ 24 „ este</p> <p>Gyorsvonat:</p> <p>8 óra 13 percz regg.</p>	<p>Szabadkára</p> <p>4 óra 40 percz reg.</p> <p>11 „ 27 „ délelött</p> <p>8 „ 40 „ este</p> <p>Gyorsvonat:</p> <p>8 óra 17 percz regg.</p> <p>Gombosra.</p> <p>3 óra 41 percz délu.</p> <p>6 „ 40 „ reggel.</p> <p>Gyorsvonat:</p> <p>7 óra 21 percz este.</p>
<p>Baja felől.</p> <p>3 óra 23 percz d. u.</p> <p>6 „ 25 „ reg.</p> <p>Ujvidék felől:</p> <p>6 óra 20 percz reg.</p> <p>11 „ 20 „ délelött</p> <p>7 „ 00 „ este</p>	<p>Bajára.</p> <p>7 óra 05 percz reg</p> <p>4 „ 05 „ délután</p> <p>Ujvidékre.</p> <p>3 óra 51 percz reg.</p> <p>6 „ 25 „ délután</p> <p>2 „ 51 „ délután</p>

Nyilttér.)
Dr. Molnár Gyula
 fővárosi ügyvéd
 Bács-Bodrogh vármegye th. főügyésze
 irodáját
 Lipót-körút 29-ik szám alá helyezte át.

Dr. Lengyel F.-féle Nyirfa-balszam.

Már maga az a nedv, mely a nyirfa törzséből, ha abba fűtést eszközölünk, kifolyik, emberemlkezelt óta mint a legkitűnőbb szepilőszer ismeretes; ha azonban ezt a nedvet a feltaláló előírása szerint kémiai uton balszammá készítjük, akkor lesz csak kitűnő hatása — Ha arcot vagy másbőr helyet ezzel este bekenjük, a bőrről már másnap reggel majdnem észrevehetetlen pikkelyek válnak le, miáltal a bőr vakító fehér és finom lesz.

Ez a balszam elsimítja az arcon képződő ráncokat és himlőhelyeket és annak fiatalos arczsint ad; a bőrnek fehérséget, finomságot és üdőséget kölcsönöz, a legrövidebb idő alatt eltávolítja a szeplőket, bőrfoltokat, anyajegyeket, az orr vörösségét, bőr átkákat és mindenféle bőrtisztatlanságot. Egy korsó ára használati utasítással együtt 1 forint 50 kr.

Dr. Lengyel féle Benzoe-szappan a legenyhéb és leghasznosabb szappan a bőr részére, különölegesen preparálva darabonként 60 kr. — Kapható minden nagyobb gyógyszerlárbán Főraktár Budapestben: Török József gyógyszerlárbán, Király utca 12. szám.

Cognac
CZUBA-DUROZIER & Cie.
 FRANCZIA COGNACGYÁR. PROMONTOR.
 Mindenütt kapható.

Vendéghelyek: ROMA ÉS BLOCHMANN Budapest-Mé.

Első zombori gépgyár, javítóműhely és öntöde

Molitor A. utóda **Kogler Karoly** gyakorló gépész-mérnök

NAGY RAKTÁR TECHNIKAI CZIKKEKBEN.

Na y választék variógépek és variógépészkek: gyűrűlajtó, hossz-hajtó, kerék-hajtó stb. Variógépekből csakis elsőrendű gyártmányokat, 10 évi jóállás mellett, tartók raktáron.

● Nagy raktár közgazdasági gépekben. ● Tizedmérlegek, huzartartási gépek, darálók stb.

Javitó-műhely gőzerővel közgazdasági gépek, variógépek, kutak, gőzgépek, tizedmérlegek stb. stb. javítása a.

Nagy épületlakatosműhely, ércöntöde; elvállaltatik házi-sürgönyök, villamos világítás, vízvezeték, acetylen-világítás berendezése.

Költségvetés, terv és felvilágosítás készségesen adatik.

Fernolendit

ezipőfénymáz legjobb fénymáz a világos és kenőcs világos ezipőknek a legszebb fényt adják és a bőrt ta tőssa teszik. Régi vagy toltos sárga vagy barna bőrből való ezipők „Lyosin“ (pompafénymáz) egész új szint kapnak.

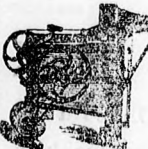
Allapított 1832 Gyáriraktár BÉCS I, Schulerstrasse 21.
 Mindenhol kapható.

A legjobb szorvetőgépek „AGRICOLA“
 (tolóvetőkerék-rendszer), mindennemű vetemény számára, váltókecekek nélkül dombon avagy sikon alkalmazható.

Kukoricza-Morzsolók

- kéz- és erőhajtásra, egyszerű és keltős szerkezettel, szelelővel és szelelő nélkül
- Gabona-rosták, Konkolyozók (trieurók.)** kézi kezelésre való
- Széna- és szalmasajtók** fekvően vagy kocsi-ra szerelve
- Szees-kavágók,** szabadalmazott kenőgyűrűs görgő csapágyakkal, igen könnyű árással, körülbelül 40 százalék erőmegtakarítás mellett.

Répa- és burgonyavágók, darálók, takarmány-füllesztők, szállítható takaréköző-üstök takarmány stb. részére zo mánezott vagy zománez nélküli betétüstökkel, nyugvó helyzetű vagy szállítható, marha-takarmány és burgonya főzésére és füllesztésére, számos mező- és házi gazdasági ezélokra etc, továbbá cséplőgépek, járgányok, aczélelékek, hengerek, boronák.

Önműködő, szabadalmazott permetező-készülékek, a tormánes és szegecs kiirtására, és a gyilmlősfát megkárosító rovarok pusztítására és a peronospora kiirtására.
 Legújabb szerkezetben készítenek és szállítanak

MAYFARTH PH. és Társa

gazdasági gépgyárak, vasöntődékés vashámorművek
 Alap. 1872. **BÉCS II/1, Taborstrasse 71.** 850 munkás
 Kiltüntetve 450 arany, ezüst és bronz éremmel, az összes nagyobb kiállításokon.
 Részletes ajjegyzék ingyen. — Képviselek és visontelárusítók kerestetnek.